

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Test diagnostyczny
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkuszy:</i>	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200, MGEP-R0-300, MGEP-R0-700, MGEP-R0-Z00
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 grudnia 2022 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom podstawowy I. Wiedza geograficzna 2. Zaznajomienie z różnorodnymi źródłami i metodami pozyskiwania informacji geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 1. Korzystanie z [...] map [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych. 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.

1 pkt – poprawny sposób obliczenia bez poprawnego wyniku.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Długość trasy 14 km

Wysokość:

- schroniska w Roztoce 1031 m n.p.m.
- Szpiglasowej Przełęczy 2114 m n.p.m.
- schroniska przy Morskim Oku 1398 m n.p.m.

Różnica wysokości:

$$(2114 \text{ m} - 1031 \text{ m}) + (2114 \text{ m} - 1398 \text{ m}) = 1083 \text{ m} + 716 \text{ m} = 1799 \text{ m} (\approx 1800 \text{ m})$$

$$\text{Czas marszu: } 240 \text{ min.} + 180 \text{ min.} = 420 \text{ min.} = 7 \text{ godz.}$$

Uwaga. Uznaje się również różnicę wysokości obliczoną na podstawie odczytu wysokości schronisk z rysunku poziomicowego.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022, poz. 1246).

Zadanie 2.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. 6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej [...] i humanistycznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].	Poziom rozszerzony III.3) Zdający wyjaśnia genezę [...] wiatrów fenowych [...]. Poziom podstawowy III.3) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji atmosferycznej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B1

Zadanie 2.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. 6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej [...] i humanistycznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].	Poziom rozszerzony XIV.1) Zdający [...] na podstawie materiałów źródłowych [...] wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce: górski[ego] ponad granicą lasu [...]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

Mnich

Zadanie 2.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej [...] i humanistycznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>V.4) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia fizycznego [...] oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów.</p> <p>V.5) Zdający wykazuje wpływ czynników przyrodniczych [...] na grawitacyjne ruchy masowe [...].</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności rzek, wiatru, lodowców, lądolodu i mórz oraz wietrzenia.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D – B – A

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom podstawowy I. Wiedza geograficzna 2. Zaznajomienie z różnorodnymi źródłami i metodami pozyskiwania informacji geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 1. Korzystanie z [...] map [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

Kazalnica

Miedziane

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony XIII.2) Zdający porównuje środowisko przyrodnicze Tatr Zachodnich i Wysokich oraz wykazuje związki między jego elementami.

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne różnice.

1 pkt – jedna poprawna różnica.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- W Tatrach Wysokich jest większy udział masywu krystalicznego w ogólnej powierzchni tej części Tatr niż w Tatrach Zachodnich, w których występują skały wchodzące w skład płaszczowin.
- Obszar Tatr Wysokich charakteryzuje się występowaniem starszych skał niż obszar Tatr Zachodnich.
- Obszar Tatr Wysokich charakteryzuje się występowaniem skał bardziej odpornych na wietrzenie niż obszar Tatr Zachodnich.
- Tatry Zachodnie charakteryzują się większym udziałem skał węglanowych (osadowych), a Tatry Wysokie – granitoidów (magmowych).

Zadanie 5. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].	Poziom rozszerzony XIX.3) Zdający prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka [...]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

- 3 pkt – dwie poprawne różnice odnoszące się do warunków przyrodniczych i dwie poprawne różnice odnoszące się do warunków pozaprzyrodniczych.
- 2 pkt – dwie poprawne różnice odnoszące się do warunków przyrodniczych i jedna poprawna różnica odnosząca się do warunków pozaprzyrodniczych
albo
 jedna poprawna różnica odnosząca się do warunków przyrodniczych i dwie poprawne różnice odnoszące się do warunków pozaprzyrodniczych.
- 1 pkt – dwie poprawne różnice odnoszące się do warunków przyrodniczych lub pozaprzyrodniczych
albo
 jedna poprawna różnica odnosząca się do warunków przyrodniczych i jedna poprawna różnica odnosząca się do warunków pozaprzyrodniczych.
- 0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedziWarunki przyrodnicze:

- Chata pod Rysami jest położona wyżej n.p.m. niż schronisko w Roztoce.
- Chata pod Rysami jest położona na obszarze o większych deniwelacjach niż schronisko w Roztoce.
- Chata pod Rysami jest położona w piętrze turniowym, a schronisko w Roztoce – poniżej górnej granicy lasu.
- W pobliżu schroniska w Roztoce przepływa potok, a w Chacie pod Rysami występują trudności w zaopatrzeniu w wodę.
- Miejsce, w którym wybudowano Chatę pod Rysami, charakteryzuje się niższą średnią roczną temperaturą powietrza (wyższymi sumami rocznych opadów atmosferycznych).

Warunki pozaprzyrodnicze:

- Do Chaty pod Rysami nie dochodzi droga jezdna, co utrudnia transport żywności i paliwa, a do schroniska w Roztoce doprowadzono drogę utwardzoną.
- W Chacie pod Rysami, ze względu na trudność w doprowadzeniu linii energetycznej, stosuje się panele słoneczne.
- Schronisko w Roztoce funkcjonuje w pobliżu drogi do Morskiego Oka charakteryzującej się wysokim natężeniem ruchu turystycznego, a natężenie ruchu turystycznego na szlaku w pobliżu Chaty pod Rysami jest mniejsze.

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Poziom rozszerzony II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy i przesileń [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny sposób obliczenia szerokości geograficznej i poprawny wynik wraz z oznaczeniem półkuli.

1 pkt – poprawny sposób obliczenia szerokości geograficznej bez poprawnego wyniku.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Sposób 1.

$h_{gN} = 90^\circ + \varphi - \delta$, gdzie: h_{gN} – wysokość górowania Słońca po północnej stronie nieba
 φ – szerokość geograficzna
 δ – deklinacja Słońca

Po przekształceniu:

$$\varphi = h_{gN} + \delta - 90^\circ$$

$$\varphi = 35^\circ + (-23^\circ 26') - 90^\circ$$

$$\varphi = 35^\circ - 23^\circ 26' - 90^\circ$$

$$\varphi = 35^\circ - 113^\circ 26'$$

$$\varphi = -78^\circ 26' \text{ co należy zapisać jako } 78^\circ 26' \text{S}$$

Sposób 2.

$$\varphi = 90^\circ - h + 23^\circ 26'$$

$$\varphi = 90^\circ - 35^\circ + 23^\circ 26'$$

$$\varphi = 78^\circ 26' \text{S}$$

Uwaga. Uznaje się również:

- rozwiązania zawierające wartość deklinacji Słońca podaną w przybliżeniu (np. $-23,5^\circ$) i wynikający z niej wynik obliczeń
- rozwiązania przedstawione na rysunku.

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>II.3) Zdający wyjaśnia występowanie faz Księżyca oraz zaćmień Słońca [...].</p>

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawna data oraz odpowiednia faza Księżyca i poprawne wyjaśnienie uwzględniające ustawienie trzech ciał niebieskich w jednej linii, w tym Księżyca, między Ziemią a Słońcem.
- 1 pkt – poprawna data oraz odpowiednia faza Księżyca.
- 0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Data: 9 marca (*Uznaje się również: 8 i 10 marca*).

Faza Księżyca: nów

Przykładowe wyjaśnienie: Zaćmienie Słońca występuje tylko w fazie nowiu, ponieważ wtedy Ziemia, Księżyc i Słońce są w jednej linii. Księżyc, który jest wtedy między Ziemią a Słońcem, zasłania tę gwiazdę (rzuca cień na Ziemię).

Uwaga. Uznaje się również wyjaśnienie przedstawione na rysunku.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Poziom podstawowy V.2) Zdający wyjaśnia przebieg głównych procesów wewnętrznych prowadzących do urozmaicenia powierzchni Ziemi ([...] wulkanizm [...]).

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające związek przyczynowo-skutkowy.
- 1 pkt – podanie przyczyny powstawania wklęsłej formy terenu widocznej na fotografii albo jej poprawnej nazwy.
- 0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Na skutek nagromadzenia gazów wulkanicznych następuje erupcja wulkanu. W wyniku erupcji wulkanu tworzy się zagłębienie (kaldera), do którego powstania może przyczynić się rozerwanie górnej części stożka podczas gwałtownej erupcji. Przez wyrwę w stożku mogą się wydostawać się lava i popioły.
- Na skutek nagromadzenia gazów wulkanicznych następuje wybuch wulkanu, podczas którego może nastąpić opróżnienie komory magmowej. Po wybuchu wulkanu tworzy się zagłębienie (kaldera), do którego powstania może się przyczynić zapadnięcie stropu komory pomagmowej położonej pod stożkiem wulkanicznym.

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [i] krajowej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>XIII.1) Zdający przedstawia cechy rzeźby i wyjaśnia wpływ procesów [...] zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski.</p> <p>XIV.1) Zdający rozpoznaje na podstawie materiałów źródłowych ([...] fotografii naziemnych [...]) rodzaj pokrycia terenu i wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy albo jednej kolumny w tabeli.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

A – Wyżyna Krakowsko-Częstochowska – 2

B – Pojezierze Kaszubskie – 4

C – Kotlina Biebrzańska – 1

Zadanie 10.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Poziom rozszerzony V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi [...] oraz odtwarza je na podstawie analizy profilu geologicznego. V.3) Zdający klasyfikuje skały, przedstawia genezę skał [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D

Zadanie 10.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Poziom rozszerzony V.3) Zdający klasyfikuje skały, przedstawia genezę skał [...] przeobrażonych. Poziom podstawowy V.4) Zdający rozpoznaje wybrane rodzaje skał [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna nazwa skały i poprawne wyjaśnienie jej genezy.

1 pkt – poprawna nazwa skały albo poprawne wyjaśnienie jej genezy.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Nazwa skały: gnejs

Przykładowe wyjaśnienie:

Gnejs powstaje w wyniku przeobrażenia innych skał (osadowych lub magmowych) wskutek oddziaływania wysokiej temperatury lub wysokiego ciśnienia.

Zadanie 11.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Poziom rozszerzony III.1) Zdający wykazuje związek między budową atmosfery a zjawiskami i procesami meteorologicznymi. III.2) Zdający przedstawia charakterystyczne zmiany pogody w czasie przemieszczania się frontów atmosferycznych, potrafi je interpretować oraz identyfikować zjawiska z nimi związane.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech luk.

1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch luk.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

chłodnym

rozbudowa pionowa

wyżej

Zadanie 11.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach. III.1) Zdający wykazuje związek między budową atmosfery a zjawiskami i procesami meteorologicznymi.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

W stratosferze znajdują się niewielkie ilości pary wodnej (poniżej 1% całej masy pary wodnej atmosfery), a na troposferę przypada jej ok. 99%.

Zadanie 12. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.4) Zdający przedstawia uwarunkowania cech klimatów strefowych [...]. III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

- D
- B
- C

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [i] krajowej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach.</p> <p>III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XIV.5) Zdający charakteryzuje klimat Polski, posługując się mapami elementów klimatu i danymi klimatycznymi.</p>

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
- 0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

W Helu absolutna minimalna temperatura powietrza jest wyższa niż w Chojnicach, ponieważ leży on na wąskiej, wysuniętej w morze mierzei, co powoduje, że mroźne masy powietrza ogrzewają się od wód cieplejszego Bałtyku, oblewających Hel z trzech stron.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [i] krajowej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach.</p> <p>III.1) Zdający wykazuje związek między budową atmosfery a zjawiskami i procesami meteorologicznymi.</p> <p>III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XIV.5) Zdający charakteryzuje klimat Polski, posługując się mapami elementów klimatu i danymi klimatycznymi.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

Tak

Przykładowe uzasadnienie: Temperatura powietrza w kotlinie była niższa od zanotowanej w Karkonoszach (ponieważ mroźne masy powietrza spłynęły grawitacyjnie do kotliny, w której jest położona Jelenia Góra).

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej [...].</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach.</p> <p>IV.2) Zdający rozpoznaje i opisuje cechy ustrojów rzecznych na świecie.</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź i poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B

Przykładowe uzasadnienie: W strefie Sahelu występuje pora deszczowa, w czasie której (po której) w rzekach występują wezbrania.

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p>	<p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XVI.1) Zdający przedstawia główne cechy i stan środowiska przyrodniczego Morza Bałtyckiego [...].</p>

Zasady oceniania

- 1 pkt – dwa poprawne uwarunkowania wynikające z położenia.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Zatoki Botnicka i Fińska są położone w klimacie umiarkowanym chłodnym, więc ich wody mają niską temperaturę, co skutkuje niewielkim parowaniem.
- Duża odległość od cieśnin duńskich powoduje, że w zatokach północno-wschodniej części Bałtyku wymiana wód z Oceanem Atlantyckim jest bardzo powolna.
- Zatoki Botnicka i Fińska są położone w pobliżu ujść dużych rzek, co przyczynia się do niewielkiego zasolenia.

Zadanie 16.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach.</p> <p>X.1) Zdający [...] wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie.</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych [...] na rozwój rolnictwa na świecie.</p>

Zasady oceniania

- 2 pkt – wybór właściwego obszaru i określenie typu klimatu i typu formacji roślinnej.
1 pkt – wybór właściwego obszaru.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Numer obszaru: 1

Typ klimatu i formacja roślinna: klimat (umiarkowany) kontynentalny, step.

Zadanie 16.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>X.1) Zdający [...] wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie.</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny głównych upraw [...] na świecie.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

2

1

4

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej i globalnej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Poziom podstawowy</p> <p>I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.</p> <p>VIII.3) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – cztery poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

B

C

A

B

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Poziom podstawowy</p> <p>I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.</p> <p>XV.2) Zdający analizuje strukturę demograficzną ludności Polski na podstawie danych liczbowych oraz piramidy wieku i płci.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 19. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>XV.3) Zdający dyskutuje na temat zalet i wad życia na wsi i w miastach [...].</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.</p> <p>XV.4) Zdający [...] podaje przyczyny migracji wewnętrznych [...] Polaków.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna przyczyna.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Ujemne saldo migracji dla miast w grupie wiekowej od 0 do 19 lat jest związane z odpływem ludności miejskiej na obszary peryferyjne (wiejskie).
- Dzieci migrują z miasta razem z rodzicami (czego dowodem jest ujemny bilans ludności miejskiej, zarówno dla kobiet jak i mężczyzn, w przedziale wiekowym 35–55 lat).

Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych [i] kulturowych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...].</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>VIII.10) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 20.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego i kulturowego świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony VII.1) Zdający wykazuje wpływ dawnych systemów kolonialnych na współczesną sieć powiązań politycznych, gospodarczych i kulturowych państw. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

W strukturze wyznaniowej krajów Półwyspu Iberyjskiego dominują liczebnie katolicy. Ich liczebna dominacja w strukturze wyznaniowej Ameryki Łacińskiej wynika z dawnej przynależności wielu krajów Ameryki Łacińskiej do imperiów kolonialnych Hiszpanii i Portugalii.

Zadanie 21.1. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych [...].</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw i chowu zwierząt, z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XIV.6) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie klimatu oraz ocenia gospodarcze konsekwencje długości trwania okresu wegetacyjnego w różnych regionach Polski.</p> <p>XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa oraz analizuje wpływ warunków przyrodniczych [...] na możliwości przemian strukturalnych w rolnictwie Polski.</p>

Zasady oceniania

- 3 pkt – poprawne przedstawienie trzech przyczyn przyrodniczych z uwzględnieniem obu obszarów.
- 2 pkt – poprawne przedstawienie dwóch przyczyn przyrodniczych z uwzględnieniem obu obszarów.
- 1 pkt – poprawne przedstawienie jednej przyczyny przyrodniczej z uwzględnieniem obu obszarów.
- 0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Warunki glebowe:

Na Nizinie Śląskiej występują gleby zazwyczaj o dużej żyzności, np. brunatne i czarne ziemie, a w Sudetach – m.in. trudne do uprawy gleby inicjalne i słabo wykształcone (skaliste terenów górskich).

Warunki klimatyczne:

Klimat w środkowej części województwa jest korzystniejszy niż w Sudetach, ponieważ na Nizinie Śląskiej jest najdłuższy w Polsce okres wegetacyjny, podczas gdy w Sudetach ze względu na położenie na większych wysokościach n.p.m. jest on krótszy.

Ukształtowanie powierzchni:

W środkowej części województwa dolnośląskiego uprawie roślin sprzyja obecność obszarów równinnych lub lekko falistych, natomiast na południu, w Sudetach, dominują obszary o dużym nachyleniu, które są podatne na erozję (spłukiwanie) i okazują się trudne do uprawy z wykorzystaniem maszyn rolniczych.

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach. XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw i chowu zwierząt, z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D

Zadanie 22. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. 5. Rozumienie możliwości wykorzystania technologii geoinformacyjnych w poznawaniu świata [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach. XVI.2) Zdający analizuje i wyjaśnia strukturę użytkowania gruntów rolnych na terenach wiejskich. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Forma XY charakteryzuje się obecnością płaskiego dna doliny (i meandrującej rzeki). Użytkom zielonym sprzyjają płytko występujące wody podziemne, eliminujące pozostałe uprawy.
- Okresowe zalewanie doliny rzecznej nie sprzyja występowaniu gruntów ornych, ale umożliwia uprawę roślin trawiastych.

Zadanie 23. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...].</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach.</p> <p>XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw i chowu zwierząt, z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna prawidłowość.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Im wyższy stopień rozdrobnienia indywidualnych gospodarstw rolnych, tym większy jest w nich udział zasiewów ziemniaków.
- W województwach, w których gospodarstwa rolne mają dużą średnią powierzchnię, uprawa ziemniaków jest prowadzona na niewielką skalę.

Zadanie 24. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [...] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom podstawowy XV.10) Zdający podaje przyczyny przemian strukturalnych w przemyśle Polski po 1989 r. i ocenia ich skutki.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D

Zadanie 25. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. XI.1) Zdający wyjaśnia wpływ [czynników lokalizacji] na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów [przemysłu].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawny czynnik lokalizacji.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Położenie w pobliżu (rozległych) kompleksów leśnych.

Zadanie 26. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 5. Stawianie pytań, formułowanie i weryfikacja hipotez [...].	Poziom rozszerzony XIX.3) Zdający prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej [...]. Poziom podstawowy XI.1) Zdający wyjaśnia zmieniającą się rolę czynników lokalizacji przemysłu [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Dzięki zastosowaniu zamkniętych obiegów wody możliwe staje się wielokrotne jej wykorzystywanie i zmniejszenie zużycia wody.
- Rozwój technologiczny umożliwia znaczną oszczędność wody – poprzez sterowanie elektroniczne procesami produkcyjnymi (w przemyśle 4.0).
- Nowe technologie pozwalają na odsalanie wody morskiej i jej wykorzystywanie w przemyśle.

Zadanie 27. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...].</p> <p>2. Identyfikowanie sieci powiązań [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Poziom podstawowy</p> <p>I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.</p> <p>VII.4) Zdający analizuje zróżnicowanie przestrzenne państw świata według wskaźników rozwoju – PKB na jednego mieszkańca [...].</p> <p>XI.3) Zdający analizuje przebieg i konsekwencje procesów deindustrializacji w wybranych państwach Europy [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D

Zadanie 28. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>6. Integrowanie wiedzy [...] społecznej, ekonomicznej i humanistycznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach.</p> <p>XV.6) Zdający analizuje dane dotyczące regionalnego zróżnicowania ubóstwa, formułuje i weryfikuje hipotezy dotyczące jego przyczyn [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne cechy.

1 pkt – dwie poprawne cechy.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Niska stopa bezrobocia.
- Obecność zespołu miejskiego charakteryzującego się dynamicznym rozwojem gospodarczym.
- Okręg przemysłowy (o zróżnicowanej strukturze) zapewniający miejsca pracy.
- Wysoki poziom wykształcenia (obecność wielu uczelni).
- Liczne miejsca pracy w sektorze usług, wynikające z napływu turystów.
- Inwestycje zagraniczne.
- Powiązania gospodarcze z zagranicą dzięki obecności portów.
- Funkcjonowanie wielkich portów morskich wraz z ich zapleczem.
- Niski udział PGR-ów w strukturze własnościowej rolnictwa przed 1990 r.
- Czynniki historyczne (dawna przynależność do zaboru pruskiego).

Zadanie 29.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>XV.5) Zdający identyfikuje cechy indywidualne wybranych miast w Polsce [...].</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XIII.6) Zdający ocenia wpływ transportu na warunki życia ludności i środowisko przyrodnicze.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 29.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS.</p> <p>7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XIII.6) Zdający ocenia wpływ transportu na warunki życia ludności i środowisko przyrodnicze.</p> <p>XIII.8) Zdający identyfikuje konflikty interesów w relacjach człowiek – środowisko i rozumie potrzebę ich rozwiązywania zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – ocena wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

– zgodna

Przykładowe uzasadnienia:

- Obiekt emitujący hałas zlokalizowano na obszarze podmiejskim.
- Lotnisko jest położone w dużej odległości od centrum Gdańska.

– niezgodna

Przykładowe uzasadnienie: Kierunek pasa startowego przyczynia się do przelotów samolotów nad terenem zabudowanym Gdańska.

Zadanie 30.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny [...] dysproporcji rozwoju regionów świata i państw [...].</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.</p> <p>VII.4) Zdający analizuje zróżnicowanie przestrzenne państw świata według wskaźników rozwoju – [...] HDI [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

C

Zadanie 30.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>5. Stawianie pytań, formułowanie i weryfikacja hipotez [...].</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach.</p> <p>XXIII.1) Zdający wskazuje na mapie świata najbiedniejsze i najbogatsze państwa oraz charakteryzuje ich główne problemy społeczno-gospodarcze [...].</p> <p>XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny przyrodnicze, historyczne, społeczne, gospodarcze i polityczne dysproporcji rozwoju regionów świata i państw [...].</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.</p>

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne uzasadnienie uwzględniające dwa uwarunkowania.
- 1 pkt – poprawne uzasadnienie uwzględniające jedno uwarunkowanie.
- 0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Liczne programy socjalne w krajach UE (zapewniające redystrybucję dochodów).
- Wyższy poziom wykształcenia ludności w krajach UE niż w krajach Afryki, ograniczający bezrobocie.
- Niższa stopa bezrobocia w krajach UE niż w krajach Afryki.
- Mniejsze regionalne różnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego w krajach UE niż w krajach Afryki.
- Wyższy udział rodzin wielodzietnych w strukturze społecznej krajów Afryki niż krajów UE.
- Silna korupcja w krajach Afryki, zapewniająca duże dochody części społeczeństwa.

Zadanie 31.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Poziom rozszerzony XII.1) Zdający wykazuje na podstawie [...] map tematycznych różnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach na świecie [...]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].

Zasady oceniania

- 1 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
- 0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

tankowiec
 rurociąg
 tankowiec

Zadanie 31.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>5. Stawianie pytań, formułowanie i weryfikacja hipotez [...].</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Poziom rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między elementami przestrzeni geograficznej, argumentuje, wnioskuje i formułuje twierdzenia o prawidłowościach.</p> <p>IX.3). Zdający wykazuje wpływ procesu globalizacji [...] na zmiany w zatrudnieniu według sektorów gospodarki [...].</p> <p>XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny [...] gospodarcze [...] dysproporcji rozwoju regionów świata i państw oraz przedstawia skutki tych nierówności.</p> <p>Poziom podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XI.6) Zdający dyskutuje na temat pozytywnych i negatywnych skutków stosowania [...] nieodnawialnych źródeł energii.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Kraje te rozwijają się głównie dzięki sprzedaży surowców z dużym udziałem eksportu ropy naftowej, więc spadki cen tego surowca mogą przyczynić się do spadku PKB na 1 mieszkańca.